

Zie, hoor, voel: (Ondersteunde) Communicatie op maat bij dementie

Eline Hornstra

Junior onderzoeker – Alliade, Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek (PWO)

Logopedist en linguïst – Alliade VG

Welk woord?

Communicatie en dementie

Plezier

Frustratie

Onbekend

Nabijheid

Geduld

...

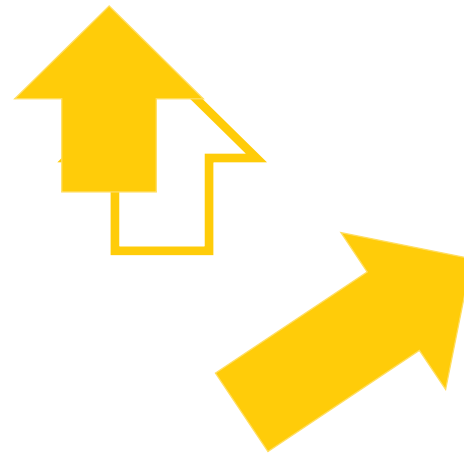

Meebewegen

Meebewegen en aansluiten

- Verwerking
- Contact
- Communicatie
- Zekerheid
- Veiligheid

moedertaal

taalbegrip

verwerking

Dementie en taal

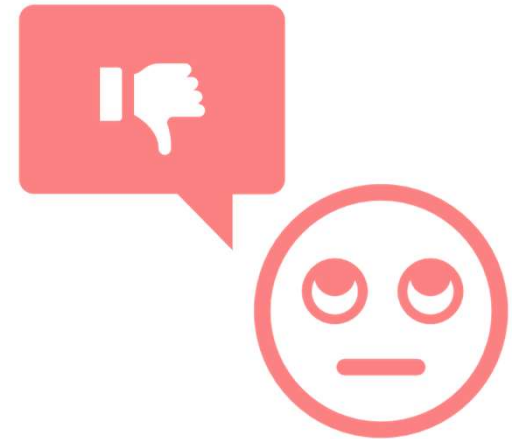
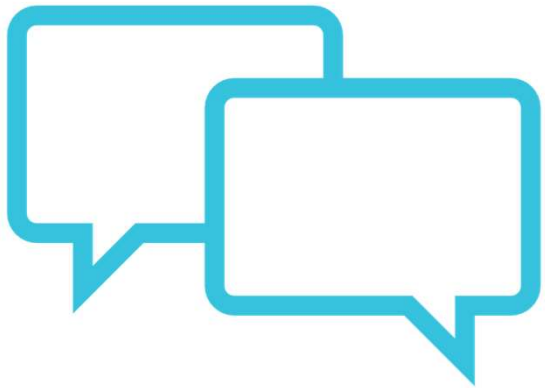
concentratie

lezen en schrijven

taalproductie

Wat is communicatie?

**Als taal wegvalt,
blijft communicatie mogelijk.**

Contact maken
'Hoe maak je contact?'

Hoe maak je contact?

- Aanraking
- Benoemen naam
- Inzet geluid/voorwerp/geur
- Benoemen / laten zien handeling
- Verwerkingstijd

**Blijf in
contact**

Communicatie

'Hoe pas je dit aan?'

Communicatie aanpassen

- Tempo
- Eén boodschap – één onderwerp
- Hier en nu
- Vragen stellen
- Zintuigen inzetten

'We doen straks koffie'

Context geeft communicatie

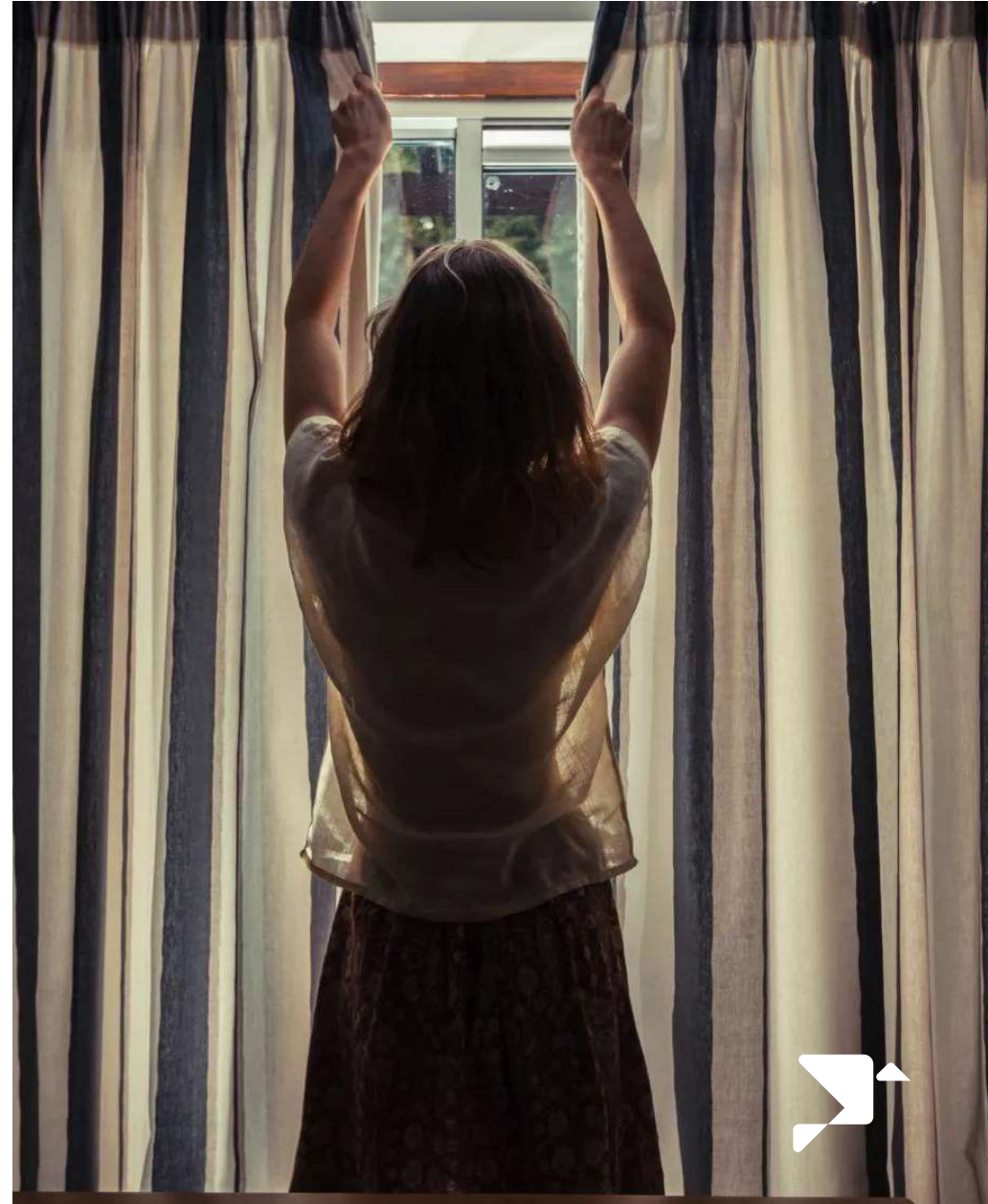
Herkenning geeft meer zekerheid

'Gaan we weg?'

'Is het bedtijd?'

Communciatiekaart

‘Ondersteunde Communicatie (OC) omvat strategieën, communicatievormen en alle hulpmiddelen [...].’

ISAAC-NF (2023)

Wie gebruikt OC?

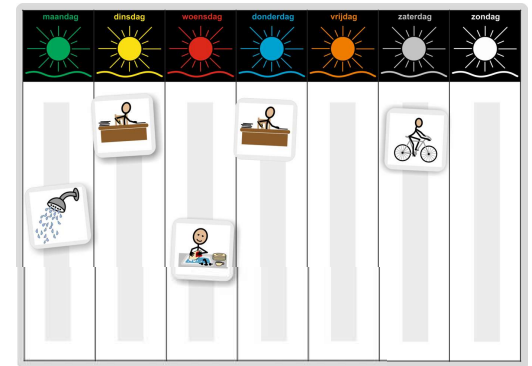
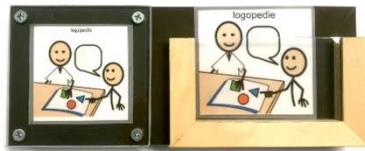
Omgeving

- Aankondigen
- Communicatie-starter
- Context

Bewoner

- Wat kan iemand (nog)?
- Wat gebruikt iemand?
- Is het binnen bereik?

Onderzoek: Communicatieniveau bepalen bij mensen met het syndroom van Down

Deel 2: Passende instrumenten
voor de inzet van Ondersteunde
Communicatie

Drie niveaus

Ervaren

Herkennen

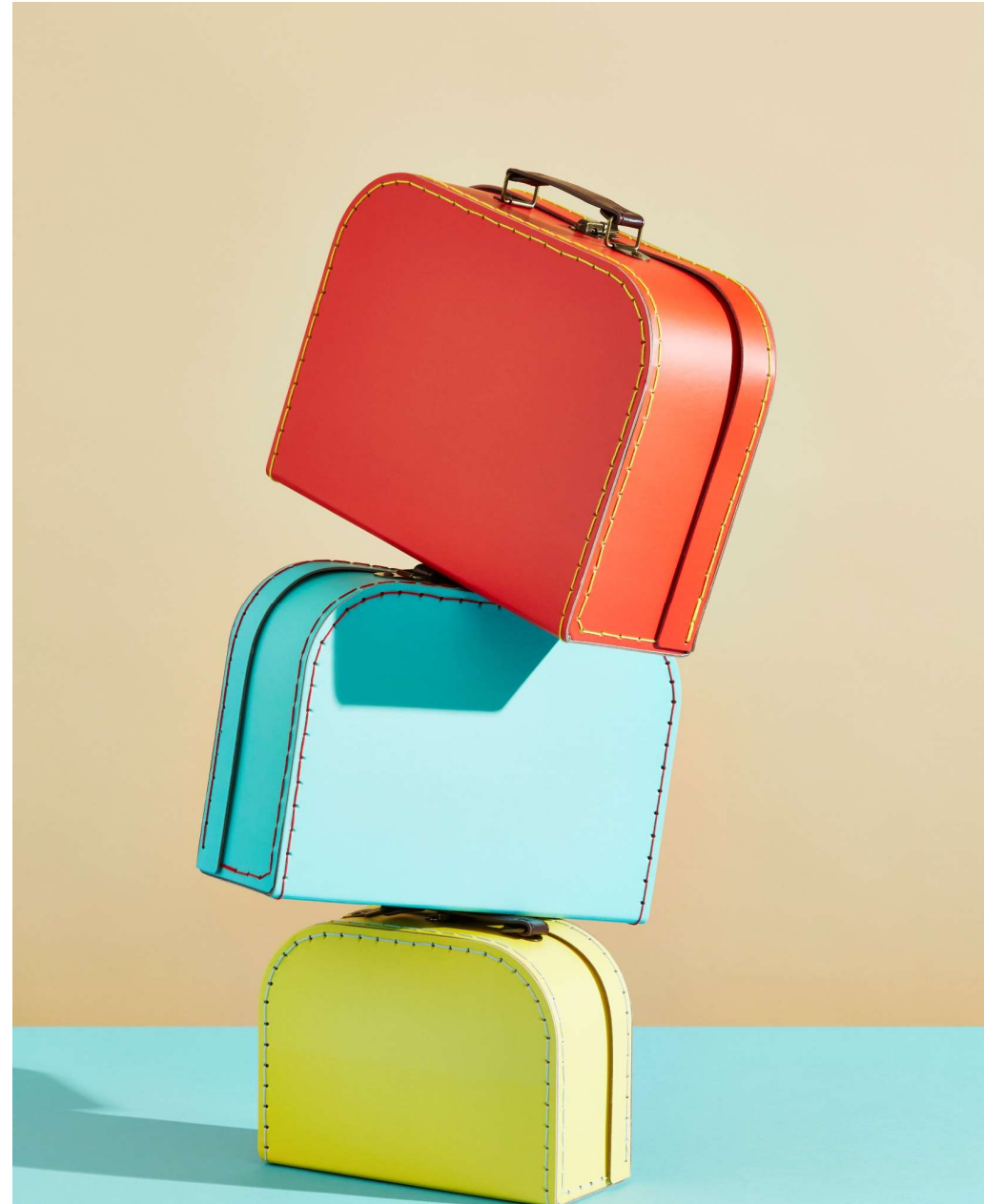
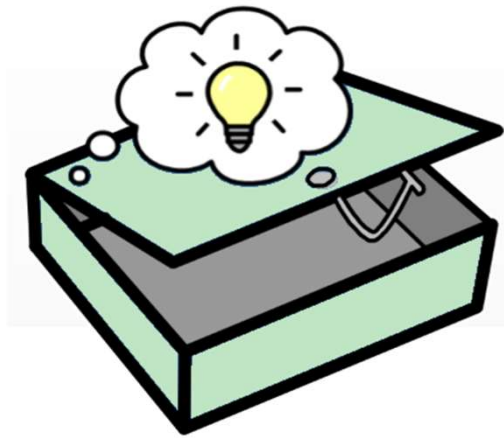
Begrijpen

Materiaalvoorkeur (afbeeldingen)

Vertelbox

Woorden zijn het
belangrijkste onderdeel
van communicatie

OC is alleen zinvol in de
latere fase van dementie

Aansluiten bij beleving is
belangrijker dan de
waarheid

Gedrag is ook een vorm
van communicatie

‘Na vandaag ga ik één ding
anders doen in mijn
communicatie, namelijk..’

**‘Kleine aanpassingen kunnen een
groot verschil maken.’**

▶ alliade.nl/pwo/oc-ds

Samen doen wat wél kan